

SUNUŞ VE TEŞEKKÜR

“Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?”, *“İlim müminin yitik malıdır, her nerede bulursa çekinmeden alsın.”* ve *“Her hikmetin başı Allah korkusudur.”* sözlerini medeniyet anlayışının temeline oturtan bir geleneğin çocukları olarak bizler, büyük bir geleceğin ancak büyük bir geçmişe yaslanarak şekillendirilebileceğinin farkındayız. Üzerinde yaşadığımız topraklarda birçok büyük medeniyetin kurulmuş olduğu, bunların da önemli bir kısmının bizimle dini, kültürel bağları bulunduğu bir gerçektir. Bu zengin mirasın bugünkü temsilcisi olan Türkiye Cumhuriyeti ilim, irfan ve hikmet temelli bir geçmişe sahip olsa da bu zenginliğin kolayca harcanıp tüketilmemesi ve tarihte kalan bir yâd-ı cemîle dönüştürülmemesi için en az ecdadı kadar çalışmak zorundadır. Bizi bir mirasyedi olmaktan kurtaracak yegâne yolun eğitim olduğu gerçeği, zengin tarihsel mirasımızın sürekli zenginliğimize dönüştürülmesi yolunda üniversitelerimizin önemini bir kez daha bizlere hatırlatmaktadır.

Bundan yaklaşık 7 ay önce, 13 Şubat 2016 tarihinde Van’da yapılan bir toplantıda bölgenin 15’e yakın üniversite rektörü ile temsilcisi bir karar alarak yakın zamanda bir kalkınma konferansının gerçekleştirilmesinin bölge için önemli olacağına dikkat çekmişti. Aynı toplantının şeref konuğu olan Kalkınma Bakanımız Sayın Cevdet Yılmaz Beyefendi, “sosyal kalkınma” temalı bir konferansın lüzumuna işaret ederek bu konuda bilimsel bir toplantı icra edecek üniversiteye katkı sunacakları sözünü vermişlerdi. Teveccüh gösterip organizasyonun ev sahipliğini Üniversitemize tevdi eden Rektörlerimiz ve ardından bölgemizde bulunan kalkınma ajansları konferansımızın başarıyla icra edilmesi için de ellerinden geleni esirgememişlerdi. Uzun ve yorucu bir ön hazırlık aşamasından sonra bugün karşınızda bulunuyor olmamız, önemli ölçüde bölge rektörlerinin ve kalkınma ajanslarının gayretleri ile mümkün olabilmıştır.

Üniversiteler, bulundukları şehirlerde uygulanabilir, hızlı ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın ve bölgesel huzurun temini açısından olmazsa olmaz unsurların başında gelir. Doğu’nun yeşil ovaları ve sıcak insanları ile temayüz eden bir şehirde, Muş’ta 2007 yılında temelleri atılan Muş Alparslan Üniversitesi bu tanıma uygun bir yapılanmanın önemli merkezlerinden biridir. An itibarı ile Üniversitemiz bünyesinde 6 fakülte, 2 yüksekokul, 4 meslek yüksekokulu, 2 enstitü ve 11 araştırma merkezi mevcuttur. 9000 metrekaarelik kapalı alanı ile bölgenin en büyük kütüphanelerden birine ve yine akranları içerisinde en büyük kongre merkezine, iki yarı olimpik havuz içeren kapalı spor salonuna sahip bir kurumuz. 10.000 öğrenci kardeşimiz, 530 akademisyen arkadaşımız ve 300’e yakın idari, güvenlik ve hizmetli personelimiz var.

Üniversitelerin evrensel bilginin üretildiği yerler olması gerektiği kadar bu bilginin üretilmesine aracılık eden akademisyenler de entelektüel düzeyi ve kişilik özellikleri yüksek insanlar olmalıdır. Tabiatı gereği üniversite emekçilerinden beklenen, bilimin aydınlık ışığını kendilerine rehber edinmeleri, din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin insanlığın hayrına bilim üretmeleri ve yerelden ulusala, ulusaldan evrensele açılan bir perspektifle bilimsel bilginin peşinde koşmalarıdır. Bu faaliyetlerin salt bir teorik eylem olarak kalmaması, fildişi kulelerde topluma inmeyen farazi tartışmalara hapsedilmemesi, aksine toplumsal yansıması olan müşahhas projelere ve

uygulamalara dönüştürülmesi de üniversitelerden beklenen görevlerin başında gelir. Bilimin teoriden pratiğe dönüştürülebildiği ülkelerde gelişmişlik düzeyinin yüksek olması bir rastlantı olmasa gerektir.

Üniversiteler bilimin sadece görünen yüzü ile değil, görünmeyen, ancak yakından hissedilen yüzü ile de bulundukları şehirleri hareketlendirirler. Kalkınmış ülkelerde lokomotif rol üstlenmiş önemli üniversitelerin sanayi ve teknoloji sahasında kayda değer keşifleri, icatları olduğu, patentler aldığı bir gerçektir; ancak bundan hiç de geri kalmayacak değerde olan bir başka gerçek de üniversitelerin şehirler, ülkeler ve insanlık için “mahza iyilik” üreten merkezler olması zorunluluğudur. Üniversiteler insanlığın kimi zaman tarihi kimi zaman bugünü kimi zaman geleceği kimi zaman gerçeği kimi zaman hayali kimi zaman acısı kimi zaman sevinci olurlar. Şehrin ruhunu elinde tutan, sosyal sorumluluğunun gereği olarak fakirini koruyup kollayan, sanatçısına sanatını icra edeceği imkânlar yaratan, medresesine muharrik güç, hastalarına umut olacak kurumlardır üniversiteler. Şehirlerimizin, ülkemizin ve insanlığın üniversitelerden beklentilerinin olağanüstü yüksek olması boşa değildir. Bu sebeple şehrine küs, halkına yabancı, insanlığın vicdanından habersiz üniversiteler, soğuk duvarların ardında ömür tüketen, heyecanını kaybetmiş binalar yığınınından ibarettir.

Ülkemizin son 15 yılda kat etmiş olduğu sosyal, kültürel, ekonomik gelişmişlik göz önüne alındığında, sayıları 180’e ulaşmış üniversitelerimizin Türkiye’nin gelişmişlik düzeyindeki payı inkâr edilemez. Düne kadar her ile üniversite açılmasını fantezi olarak görenler ya da bu kadar üniversite açılmasının doğru olmadığını savunanlar, bugün Muş Alparslan Üniversitesi himayesinde icra edilen bu muazzam bilim şölenine tanık olsalar herhalde mahcup olurlar. Kuşkusuz niceliksel büyümeye paralel bir nitelik artışı yakalayabildiğimizi iddia edemeyiz; ancak kabul edilmelidir ki fiziki mekânların bulunmadığı ortamlarda bilimin gelişmesi hiç mümkün değildir. Temennim odur ki sayısal verilerde tanık olduğumuz ümit verici gelişmeler kısa bir süre sonra nitelik noktasında da hepimizin yüzünü güldürür.

Kalkınma dediğimizde toplumların sosyal, siyasal ve ekonomik anlamda kalkınmışlığını ifade ediyoruz. Toplumsal refahın önemli ölçüde maddi anlamda artmış olmasından hareket eden kalkınma modellerinde genel olarak ekonomik verilerin öne çıktığı bir hakikat olsa da kalkınma esas itibarıyla ekonomik verilerden çok daha fazlasıdır. Kalkınma bir toplumun tamamını ilgilendiren siyasal, sosyal, kültürel, sanatsal düzeyleri de aynı anda içeren daha geniş bir kavramdır. Örneğin gelir dağılımını salt bir sayısal veri artışı olarak değerli görmeyen, aynı zamanda adil bir gelir dağılımını önceleyen ekonomik gelişme, kalkınmanın kendisidir. Eğitimin aynı zamanda bir ekonomik gelişmişlik göstergesi olarak da kabul edilmesi kalkınmanın kendisidir. Bu bakış açısına uygun bir kalkınma modelinden hareketle kamu politikaları üretilmesi yahut geleceğe dönük siyaset belirlenmesi de kalkınmanın kendisidir.

Kalkınma konferanslarının öncelikli amacı çoğu zaman ekonomik anlamda bölgelerin kalkınmasına yarayacak adımların atılmasını sağlamak, ortaya çıkan somut sorunları belirleyerek bunların çözümüne odaklanan öneriler sunmaktır. Ancak bu konferansın temel hedefi kalkınmanın sosyal ayaklarına yoğun olarak işaret etmek, sağlıklı bir

kalkınma modelinin ancak sosyal sorunların da dikkate alınması ile mümkün olabileceğine dikkat çekmektir. Kalkınma sorunlarının ele alınacağı bu ve bundan sonraki konferanslarda canı diri bir ekonomik kalkınmanın ancak sosyal ayağı güçlü bir kalkınma modeli ile mümkün olacağının daha yoğunlukta ele alınacağına inancım tamdır.

Konferansın başarıyla icra edilmesinde pek çok insanın emeği bulunduğu aşikâr... Başta Rektör Yardımcım Prof. Dr. Abdullatif Tüzer Bey olmak üzere tüm akademisyen kardeşlerime, Genel Sekreterim Yrd. Doç. Dr. Orhan Keskintaş riyasetindeki daire başkanlarım ve çalışma arkadaşlarına, teknik ve hizmetli ekibime ve sevgili öğrencilerime özverili çalışmaları sebebiyle minnet duygularımla beraber teşekkür ediyorum. Konferansımızı teşrif eden Kalkınma Bakanımız Sayın Cevdet Yılmaz Beyefendiye, Muş Valimiz Sayın Seddar Yavuz, Milletvekilimiz Sayın Mehmet Emin Şimşek ve Belediye Başkanımız Sayın Feyat Asya beyefendilere, ÜNİDAP'ın kıymetli rektörlerine, Sayın Adnan Demir Bey başkanlığındaki DAP İdaresi yetkililerine ve SERKA, DAKA, KUDAKA ajanslarının değerli yöneticilerine şükranlarımı sunuyorum. Konferansımızda yerel sorunların ele alınması konusunda maddi-manevi destek sunan Sayın Orhan Sami Gültekin başkanlığındaki MUŞVAK mensuplarına, değerli hocam Sayın Vahit Özmen ve kıymetli eşlerine, fotoğraf sergisi ile sempozyumu renklendiren Sayın Adem Sönmez'e, klasik ve modern sanat eserlerinin sergilenmesinde emeği geçen öğretim görevlimiz Selahattin Aslan ve sanatçı dostlarına, müzik dinletileri ile kulaklarımızın pasını silen Muş Güzel Sanatlar Lisesinin sevgili öğretmenlerine ve konferansın icrasında emeği geçip de isimlerini burada zikredemediğim tüm mesai arkadaşlarıma minnettarlığımı ifade etmek istiyorum. Son olarak, uzaktan yakından gelmek suretiyle konferansımıza katkı sağlayan çok kıymetli bilim insanlarına yürekten teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Prof. Dr. Fethi Ahmet POLAT

Muş Alparslan Üniversitesi Rektörü